

MUSIK I BRYDNINGSTID

CHORUS SORANUS
MED
FESTIVALENSEMBLE
DIRIGENT, KRISTINE VAD &
ØRESUNDSKVARTETTEN

30.08.2025 Sorø Klosterkirke ved
Sorø Internationale Musikfestival

PROGRAM

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–1847): *Verleih uns Frieden gnädiglich* (1831)

Benjamin Britten (1913–1976): *Advance Democracy* (1938)

Dmitri Schostakowitsch (1906–1975): *Strygekvartet nr. 8 i c-mol, op. 110* (1960)

Arvo Pärt (f. 1935): *Da pacem Domine* (2004)

Ralph Vaughan Williams (1872–1958): *Serenade to Music* (1938)

Forventet: ca. 70 min (uden pause)

PROGRAMNOTER

Hvordan lyder musikken, når verden vakler? Når samfund står i opbrud, og historien tvinger os til at vælge mellem resignation og handling, mellem underkastelse og håb?

Koncerten Musik i brydningstid stiller dette spørgsmål og svarer med musik, der i sig selv er vidnesbyrd fra epoker præget af konflikt, uro og menneskelig modstandskraft.

Gennem fem værker møder vi forskellige kunstneriske reaktioner på historisk pres. Vi bevæger os fra Mendelssohns stille fredsbøn og Brittens skarpe forsvar for demokratiet over Schostakowitsch indre vidnesbyrd og Pärts lyttende meditation. Til sidst åbner Vaughan Williams et lysere rum, hvor klang og fælles åndedrag forsigtigt peger mod en mulig forsoning.

Et koncertprogram i fem fortællinger

Koncerten åbner med Felix Mendelssohn Bartholdys *Verleih uns Frieden gnädiglich* fra 1831. En kort og inderlig bøn om fred, skrevet i en tid med politiske og revolutionære omvæltninger i Europa. Teksten bygger på Martin Luthers tyske gendigtning af den latinske fredsbøn *Da pacem Domine*: »Giv os fred, Herre, i vore dage.«

Musikken er enkel og rolig. Det er ikke en triumferende fred, men en ydmyg anmodning, en tilbagevendende menneskelig længsel efter stabilitet i urolige tider. Som koncertens åbning bliver værket et første åndedrag i bøn om den fred, der gennem programmet skal vise sig både skrøbelig og nødvendig.

Dernæst følger Benjamin Brittens *Advance Democracy* fra 1938. Det korte, energiske værk blev skrevet i en tid præget af fascismens fremmarch og på tærsklen til Anden Verdenskrig. Værket insisterer på demokratiets idealer, netop som de trues.

Den rytmiske, næsten mekaniske musik har karakter af kampsang: marcherende klange og politiske paroler omsat til musik. Men under energien mærkes også en uro. Britten var pacifist og følte sig fremmed over for tidens nationalistiske retorik. Værket rummer derfor både troen på demokratiets idealer og en skepsis over for tomme slagord.

I dag fremstår *Advance Democracy* både som et historisk dokument og som en advarsel. Værket insisterer på demokratiets idealer, men vi hører det samtidig ind i en samtid i 2026, hvor tilliden til demokratiets institutioner er under pres, og hvor afstanden mellem ideal og politisk virkelighed er vanskelig at overse.

Koncertens mørke tyngdepunkt er Dmitri Schostakowitsch *Strygekvartet nr. 8* fra 1960. Et af det 20. århundredes mest personlige og rystende værker. Kvartetten blev skrevet på få dage under et ophold i det sønderbombede Dresden og tilegnet »ofrene for fascismen og krigen«. Samtidig er værket en skjult selvbiografisk kommentar til komponistens eget liv under det Sovjetiske regime.

Musikken er gennemsyret af tonerne D–Es–C–H, Schostakowitsch egne initialer omsat til toner. Motivet klinger gennem de fem sammenhængende satser som en personlig signatur eller gravskrift. Undervejs høres citater fra hans egne værker: fragmenter af et kunstnerliv præget af frygt, overvågning og krav om politisk tilpasning.

Kvartetten samler koncertens centrale spænding mellem individ og system, mellem personlig integritet og statens krav. Den taler om kunstnerisk overlevelse i en verden af undertrykkelse og taler stadig med isende aktualitet i en tid, hvor propaganda, nationalisme og magt igen truer med at overdøve menneskets stemme.

Efter dette indadvendte og intense centrum falder der stilhed.

Arvo Pärts *Da pacem Domine* fra 2004 er knyttet til terrorangrebet i Madrid og bærer den gamle fredsbøn frem næsten som et åndedrag: Stemmerne klinger roligt, mens ordene bæres frem i en bølgende bevægelse. Stilheden omkring tonerne bliver næsten lige så betydningsfuld som klangen selv. Hos Pärt bliver fredsbønnen noget andet end en triumf eller en endelig løsning. Den bliver et lyttende nærvær, omsorg og medfølelse midt i mørket.

Ralph Vaughan Williams' *Serenade to Music* fra 1938 runder koncerten af i et lysere klangrum. Værket er skrevet samme år som Britten's *Advance Democracy*, men i et helt andet tonesprog.

Med udgangspunkt i Shakespeares *Købmanden i Venedig* peger værket mod forestillingen om en musikalsk harmoni, der findes i verden, selv når mennesket ikke længere er i stand til at høre den.

Her er intet kampråb, men en påmindelse om, at musik, følsomhed og lydhørhed er en del af det, der gør os menneskelige. Shakespeares linje om mennesket, der ikke har musik i sig og derfor er egnet til »forræderi, rænker og rov«, bliver hos Vaughan Williams til et moralsk udsagn: Uden medmenneskelighed og evnen til at lytte risikerer vi at forråes. Skønhed er derfor ikke en flugt fra en skræmmende virkelighed, men et værn mod brutalitet og forråelse, måske endda en stille form for modstand. Dermed afslutter *Serenade to Music* koncerten ved at insistere på, at fælles klang, medmenneskelighed og håb stadig kan eksistere, også i en brydningstid.

PRÆSENTATION AF DE MEDVIRKENDE

ØRESUNDSKVARTETTEN er et professionelt strygeensemble med næsten ti års samarbejde og en stærk kammermusikalsk identitet. Kwartetten er kendetegnet ved et tæt sammenspil, en klar klanglig profil og høj stilistisk fleksibilitet. Repertoiret spænder fra den klassiske strygekvartetlitteratur til nye koncertformater med fokus på nærvær, formidling og kunstnerisk kvalitet.

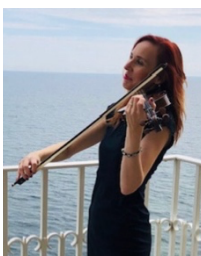
Kwartettens medlemmer har tilsammen virket i alle danske og flere sydsvenske professionelle orkestre samt som solister og kammermusikere i ind- og udland. Ensemblet har et omfattende koncertvirke i hele Danmark, herunder turnéer i regi af Levende Musik i Skolen med tæt på 200 koncerter.

Øresundskwartetten har desuden markeret sig som kunstneriske initiativtagere, bl.a. gennem udviklingen af en klassisk afdeling i agenturet Limunt, og har medvirket ved uropførelsen af Pernille Sejlunds *Denne dag – jubelmesse*.

Herbert Boersma (violin)

Solistuddannet violinist med studier i Danmark, USA og Polen. Aktiv som freelance musiker og assistent i danske symfoni- og operaorkestre. Derudover en efterspurgt violinpædagog med prisvindende elever.

Karoliina Koivisto (violin)

Uddannet fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium med supplerende uddannelser i arts management (FIN) og MBA (UK). Aktiv violinist med bred erfaring fra både klassisk og rytmisk scene, herunder samarbejder med markante danske kunstnere.

Christian Bønnelykke (bratsch)

Uddannet fra Sydney Conservatorium of Music samt videre studier i Wien, Berlin og Odense. Tidligere ansat i Qatar Philharmonic Orchestra, Sønderjyllands Symfoniorkester og Copenhagen Phil. Siden 2017 medlem af Odense Symfoniorkester.

Julie Tandrup Kock (cello)

Solistuddannet cellist med studier i Danmark, Schweiz, Italien og USA, bl.a. hos Enrico Dindo. Aktiv som international solist og kammermusiker med samarbejder med bl.a. DR Symfoniorkestret og Malmö Symfoniorkester. Arbejder også tværkunstnerisk og eksperimenterende.

DIRIGENT

Kristine Vad

Uddannet sanger, korleder og musikpædagog fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Chefdirigent for Det Danske Drengekor fra 2010 til 2014 og grundlagde i samme periode Det Unge Vokalensemble (DUVE), som er anerkendt for sit høje kunstneriske niveau. Siden 2020 har hun stået i spidsen for Chorus Soranus og er desuden en efterspurgt underviser ved kurser og workshops over hele landet.

KOR

Chorus Soranus er et kor stiftet i 1967 med hjemsted i Sorø. Koret består af omkring 50 engagerede sangere og har gennem årtier været en markant del af områdets musikliv. Under ledelse af Kristine Vad arbejder koret med både større klassiske værker og tematiske koncertprojekter, hvor musikken sættes i relation til menneskelige og samfundsmæssige erfaringer.

FESTIVALENSEMBLE

Violin 1

Herbert Boersma
Ida Spang-Hanssen
Ashley Tong

Violin 2

Karoliina Koivisto
Panagiotis Nikolakis

Viola

Christian Bønnelykke
Sofia Lang
Thea Jørgensen

Cello

Julie Tandrup Kock
Ida Nørholm
Tittit van der Pals

Kontrabas

Lars-Bo Hermansen

Pianist

Ida Nysted

DANSKE OVERSÆTTELSER

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY (1809–1847): *VERLEIH UNS FRIEDEN GNÄDIGLICH* (1831)

ORIGINAL TEKST

Verleih uns Frieden gnädiglich,
Herr Gott, zu unsern Zeiten.
Es ist doch ja kein anderer nicht,
der für uns könnte streiten,
denn du, unser Gott, alleine.

DANSK OVERSÆTTELSE

Skænk os nådigt fred,
Herre Gud, i vore dage.
For der er ingen anden,
som kan kæmpe for os,
end du alene, vor Gud.

ARVO PÄRT (F. 1935): *DA PACEM DOMINE* (2004)

ORIGINAL TEKST

Da pacem Domine
in diebus nostris
quia non est alius
qui pugnet pro nobis
nisi tu Deus noster

DANSK OVERSÆTTELSE

Giv os fred, Herre,
i vore dage,
for der er ingen anden,
som kæmper for os,
end du, vor Gud.

BENJAMIN BRITTEN (1913-1976): *ADVANCE DEMOCRACY* (1938)

ORIGINAL TEKST

Across the darkened city the frosty
searchlights creep, Alert for the first
marauder, to steal upon our sleep.

We see the sudden headlines float on the
muttering tide. We hear them warn and
threaten and wonder what they hide.

There are whispers across tables, talks in
a shutter'd room. The price on which they
bargain will be a people's doom.

There's a roar of war in the factories and
idle hands on the street, And Europe held
in nightmare by the thud of marching feet.

Now sinks the sun of surety, the shadows
growing tall
Of the big bosses plotting their biggest
coup of all.
Is there no strength to save us?

No power we can trust. Before our lives
and liberties are powder'd into dust.

Time to arise Democracy, time to rise up
and cry, That what our fathers fought for
we'll not allow to die.

Time to resolve divisions, time to renew
our pride, Time to decide, time to burst
our house of glass.

Rise as a single being in one resolve
arrayed:
Life shall be for the people that's by the
people made.

DANSK OVERSÆTTELSE

Hen over den mørklagte by glider de isnende
projektører, på vagt efter den første fjende, der
vil snige sig ind og stjæle vores søvn.

Vi ser de pludselige overskrifter flyde frem
på den mumlende strøm. Vi hører dem advare
og true og spørger os selv, hvad de skjuler.

Der hviskes hen over bordene,
der tales bag lukkede skodder. Den pris, de
forhandler om, vil blive et folks undergang.

Fra fabrikkerne lyder krigens brøl,
mens arbejdsløse hænder fylder gaderne,
og Europa holdes fanget i et mareridt
under ekkoet af marcherende fødder.

Nu synker vishedens sol,
og skyggerne bliver lange,
mens de mægtige magthavere planlægger
deres hidtil største kup.

Findes der ingen styrke, der kan redde os?
Ingen magt, vi kan sætte vores lid til,
før vores liv og frihed blæses til støv?

Det er tid til at rejse sig, demokrati,
tid til at løfte stemmen og råbe,
at det, vore fædre kæmpede for,
vil vi ikke lade gå til grunde.

Det er tid til at overvinde splittelserne,
tid til at genvinde vores stolthed,
tid til at træffe et valg,
tid til at sprænge vores glashus.

Rejs jer som ét folk,
forenet i én fælles beslutning:
Livet skal tilhøre folket –
skabt af folket selv.

RALPH VAUGHAN WILLIAMS (1872-1958): *SERENADE TO MUSIC* (1938)

ORIGINAL TEKST

How sweet the moonlight sleeps upon this bank!
Here will we sit,
and let the sounds of music creep in our ears:
Soft stillness and the night
become the touches of sweet harmony.

Look, how the floor of heaven
Is thick inlaid with patines of bright gold:
There's not the smallest orb that thou behold'st
but in his motion like an angel sings
still quiring to the young-eyed cherubins;

Such harmony is in immortal souls;
But, whilst this muddy vesture of decay
doth grossly close it in, we cannot hear it.

Come, ho! and wake Diana with a hymn:
With sweetest touches pierce your mistress' ear,
And draw her home with music.

I am never merry when I hear sweet music.

The reason is, your spirits are attentive:
The man that hath no music in himself,
nor is not mov'd with concord of sweet sounds,
is fit for treasons, stratagems and spoils;
The motions of his spirit are dull as night,
And his affections dark as Erebus:
Let no such man be trusted.

Music! hark!
It is your music of the house.

Methinks it sounds much sweeter than by day.
Silence bestows that virtue on it.

How many things by season season'd are.
To their right praise and true perfection!
Peace, ho! the moon sleeps with Endymion,
and would not be awak'd.

Soft stillness and the night
become the touches of sweet harmony.

DANSK OVERSÆTTELSE

Hvor sødt hviler ikke måneskinnet over denne bred!
Lad os sætte os her
og lade musikkens toner snige sig ind i vore ører.
Den blide stilhed og natten
bliver til den sødeste harmoni.

Se, hvordan himlens hvælv
er besat med skinnende gyldne stjerner.
Der findes ikke den mindste stjerne,
som ikke i sin bane synger som en engel
i kor med de unge keruber.

En sådan harmoni findes i de udødelige sjæle.
Men så længe de er indesluttet
i dette forgængelige legemes tunge hylster, kan vi
ikke høre den.

Kom! Væk Diana med en hymne.
Lad de blideste toner nå hendes øre
og føre hende hjem med musik.

Jeg bliver aldrig munter, når jeg hører smuk musik.
Det er, fordi din sjæl lytter.
Den, som ingen musik har i sig,
og ikke bevæges af tonernes samklang,
er skabt til forræderi, rænkespil og vold.
Hans sind er mørkt som natten,
og hans hjerte sort som Erebus.
Et sådant menneske må man aldrig stole på.

Hør – musik!
Det er musikken fra huset.

Jeg synes, den lyder langt skønnere end om
dagen. Det er stilheden, der giver den den kraft.

Hvor mange ting får ikke deres rette skønhed, når
de kommer på det rette tidspunkt.
Stille! Månen hviler hos Endymion
og ønsker ikke at blive vækket.

Den blide stilhed og natten
bliver til den sødeste harmoni.

EN TAK FOR STØTTEN SENDES TIL

William
Demant | Fonden

Egholtfondet

WILHELM HANSEN FONDEN

Statens
Kunsthund

Sorana A/S

KNUD HØJGAARDS FOND

AAGE OG JOHANNE
LOUIS-HANSENS
FOND

AUGUSTINUS FONDEN

Stiftelsen
Sorø Akademi

